

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Vissa timplanefrågor U2015/06066/S

Läroförbundet har fått möjlighet att yttra sig till Utbildningsdepartementet angående promemorian "Vissa timplanefrågor". I promemorian föreslås en utökning av undervisningstiden i matematik i grundskolan och motsvarande skolformer.

Sammanfattning av Läroförbundets synpunkter

Läroförbundet anser inte att förslaget om ytterligare undervisningstid i matematik bör införas in nuläget. Den tidigare utökningen av timantalet i matematik från 2013 har ännu inte utvärderats och det är osäkert vilka positiva och negativa effekter den förändringen innebar.

Läroförbundet anser också att reformer som ingår i ett större reformpaket ska införas gemensamt och inte i olika omgångar. Skolverket har haft i uppdrag att utreda frågan om en stadiindelad timplan men denna utredning har fortfarande inte presenterats. Läroförbundet anser att förslaget om utökad undervisningstid i matematik ska genomföras samtidigt som eventuella andra förändringar i grundskolans timplan genomförs.

Läroförbundet vill också poängtera att det är innehållet i undervisningen och inte tiden i sig som ger effekt, vilket kräver att alla elever möts av välutbildade lärare med behörighet i matematik för att de ska kunna ges bästa möjliga undervisning. Lärare behöver också bra förutsättningar för att kunna arbeta tillsammans med andra i kollegialt lärande eftersom det är vetenskapligt belagt att det leder till framgångsrik undervisning. Det behöver också finnas tillgång till specialpedagogisk kompetens.

Mer undervisningstid kräver också fler utbildade lärare i matematik och eftersom vi befinner oss i en situation med stor lärarbrist så kommer mer matematiktid vara svår att bemanna med utbildade lärare och kvaliteten på undervisningen riskerar bli bristfällig. Läroförbundet menar också att det föreslagna behovet av ytterligare lärare i ämnet inte kommer räcka till.

Förslaget i korthet

I promemorian föreslås att undervisningstiden i matematik utökas med ytterligare 105 timmar i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Tiden motsvarar en timme i veckan i tre årskurser. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Läraryrskommittens synpunkter

En utökning av undervisningstiden i matematik med 120 h i åk 1-3 infördes fr o m höstterminen 2013. Resultatet av denna reform har ännu ej utvärderats. Det innebär att det är ytterst osäkert vilka positiva/negativa effekter som denna reform har inneburit för elevernas resultat. Läraryrskommittén ställer sig därför frågande till att en ytterligare utökning av undervisningstiden föreslås, utan att man först konstaterat att detta är en framgångsfaktor för en positiv utveckling i ämnet. Parallellt med den utökade undervisningstiden har också andra insatser som t ex Matematiklyftet genomförts vilket kan ha varit en faktor till förändrade matematikresultat.

Med tanke på bristen av behöriga lärare i matematik, kan även den utökade undervisningstiden medfört att fler obehöriga lärare i ämnet fått undervisa i matematik, vilket också behöver undersökas.

En utökning av undervisningstiden i matematik leder inte i sig till högre resultat. Allt beror på hur tiden används. För att den utökade tiden ska ge önskade förbättringar, behöver lärare få förutsättningar till ökat kollegialt lärande, där undervisningen diskuteras, prövas och utvärderas. Tiden till att planera för framgångsrik undervisning och uppföljning är därför helt avgörande att den finns.

Tillgången till specialpedagogiska perspektiv i undervisningen är också nödvändigt för att undervisningstiden ska komma samtliga elever till godo. Den kompetensen behöver därför också finnas på plats i alla skolor och arbetslag.

Läraryrskommittén ifrågasätter även varför en utökning av matematikundervisningen föreslås genomföras innan utredningen om en stadiindelad timplan presenteras. Att som rektor och lärare få ändrade direktiv och därför återkommande behöva ändra i organisation, medför ett omfattande arbete och svårigheter för långsiktig planering och systematiskt kvalitetsarbete. Läraryrskommittén föreslår därför att förslaget om en utökad undervisningstid i matematik inväntar beslut om en stadiindelad timplan och om det ska genomföras i så fall genomförs i samband med det.

Utökad undervisningstid innebär också behov av ett större antal behöriga matematiklärare, vilket promemorian uppmärksammar i sin konsekvensbeskrivning. Läraryrskommittén ifrågasätter dock den beräkning som anger att det kommer att krävas ytterligare 700 lärare i matematik. Beräkningen verkar baseras på att alla matematiklärare undervisar 100 % av sin arbetstid, vilket naturligtvis inte är fallet. Utifrån att undervisningstiden i matematik utökas med 10 %, behöver antalet heltidsarbetande lärare i matematik öka med 10 %, vilket innebär ett behov av ytterligare 1200 st matematiklärare utifrån 2014 års antal på ca 11 700 st.

I promemorian budgeteras 490 miljoner kronor till de 700 ytterligare lärarna, men utifrån Läraryrskommitténs beräkning av lärarbehovet kommer kostnaden snarare landa på 840 miljoner kronor för de 1200 ytterligare matematiklärarna. Läraryrskommittén vill också påpeka att ytterligare medel kan vara nödvändiga, då bristen på just matematiklärare är stor. Det leder till att efterfrågan är hög och lönenivån för matematiklärare högre än för den generella för lärare.

Läraryrskommittén är ett fackligt yrkesförbund med 230 000 medlemmar. De största medlemsgrupperna utgörs av lärare i grund- och gymnasieskolan, förskola och fritidshem, skolledare och lärare på högskolan. Läraryrskommittén är Nordens största lärarorganisation och driver frågor som utvecklar läraryrket och skolan.

Läraryrket

Johanna Jaara Åstrand
Ordförande

Lisa Heino
Utredare

Läraryrket är ett fackligt yrkesförbund med 230 000 medlemmar. De största medlemsgrupperna utgörs av lärare i grund- och gymnasieskolan, förskola och fritidshem, skolledare och lärare på högskolan. Läraryrket är Nordens största lärarorganisation och driver frågor som utvecklar läraryrket och skolan.

Postadress	Besöksadress	Växel	Telefax	Webbplats/E-post	BG:	Org.nr
Box 12229 102 26 Stockholm	Segelbåtsvägen 15 Stockholm	08-737 65 00		lararforbundet.se kansli@lararforbundet.se	PG:	802015-5050